

KAMU VE ÖZEL KESİM YAPISI İLİŞKİLERİ

Öğr. Gör. Gazi ŞAHİN

İçerik

ANAYASANIN TEMEL ORGANLARI

I. YÜRÜTME ORGANI

1. Cumhurbaşkanlığı Seçimi

1.1. Seçilme Yeterliliği

1.2. Cumhurbaşkanlığına Aday Gösterilme

1.3. Seçim Gerçekleştikten Sonra Yapılacaklar

2. Cumhurbaşkanı Görev Ve Yetkileri

2.1. Cumhurbaşkanlığı kararnamesi

2.2. Olağanüstü Hal (OHAL)

I. YÜRÜTME ORGANI

Yürütme yetkisi ve görevi, **Cumhurbaşkanı** tarafından, Anayasa ve kanunlara uygun olarak kullanılır ve yerine getirilir. Cumhurbaşkanı, Devletin başıdır ve Devlet Başkanı sıfatıyla Türkiye Cumhuriyetini ve Türk Milletinin birliğini temsil eder. Yürütme yetkisi Cumhurbaşkanına aittir. Anayasanın uygulanmasını, Devlet organlarının düzenli ve uyumlu çalışmasını sağlar. Gerekğinde yetkilerinin bir kısmını sınırlarını yazılı olarak belirterek astlarına devredebilir. Ancak devrettiği yetkiyi, gerek gördüğü takdirde kendisi de doğrudan kullanabilir(www.resmigazete.gov.tr).

I. YÜRÜTME ORGANI

Bugüne kadar Türkiye Cumhuriyeti'ne Cumhurbaşkanlığı yapmış olan isimler aşağıda sıralanmaktadır(www.tccb.gov.tr):

1. Mustafa Kemal Atatürk (1923-1938)
2. İsmet İnönü (1938-1950)
3. Celal Bayar (1950-1960)
4. Cemal Gürsel (1960-1966)
5. Cevdet Sunay (1966-1973)
6. Fahri Korutürk (1973-1980)
7. Kenan Evren (1982-1989)
8. Turgut Özal (1989-1993)
9. Süleyman Demirel (1993-2000)
10. Ahmet Necdet Sezer (2000-2007)
11. Abdullah Gül (2007-2014)
12. Recep Tayyip Erdoğan (2014-2018)
13. Recep Tayyip Erdoğan (2018-....)

I. YÜRÜTME ORGANI

1. Cumhurbaşkanlığı Seçimi

- Bir kimse en fazla iki defa Cumhurbaşkanı seçilebilir.
- Cumhurbaşkanlığı makamının herhangi bir nedenle boşalması ve TBMM genel seçimine bir yıl veya daha az süre kalması halinde, Cumhurbaşkanı seçimi, makamın boşaldığı günden sonra gelen 60. günü takip eden ilk Pazar günü TBMM genel seçimiyle birlikte yapılır. Bu şekilde seçilen Cumhurbaşkanı TBMM seçim tarihine kadar görevine devam eder. Kalan süreyi tamamlayan Cumhurbaşkanı açısından, bu süre dönemden sayılmaz(www.mevzuat.gov.tr).
- Bu oylamaya, ilk oylamada en çok oy almış bulunan iki aday katılır ve geçerli oyların çoğunluğunu alan aday Cumhurbaşkanı seçilir.
- Oylamalara tek adayla gidilmesi halinde, oylama referandum şeklinde yapılır. Geçerli oyların salt çoğunluğunu alan aday Cumhurbaşkanı seçilir. Oylamada, adayın geçerli oyların salt çoğunluğunu alamaması halinde seçim yenilenir ve kesin sonuçların ilanından sonra gelen 45. Günü takip eden ilk Pazar günü sadece Cumhurbaşkanı seçimi yapılır(www.mevzuat.gov.tr).
- Cumhurbaşkanının görev süresinin dolması veya seçimlerin yenilenmesine karar verilmesi ya da seçimlerin tamamlanamaması hallerinde, yenisi göreve başlayıncaya kadar mevcut Cumhurbaşkanının görevi devam eder.

I. YÜRÜTME ORGANI

1. Cumhurbaşkanlığı Seçimi

1. Seçilme Yeterliliği

- Kırk yaşını doldurmuş, yüksek öğrenim yapmış ve milletvekili seçilme yeterliliğine sahip olan her Türk vatandaşı Cumhurbaşkanı seçilebilir(www.mevzuat.gov.tr).

2. Cumhurbaşkanlığına Aday Gösterilme

- Siyasi parti grupları,
- En son yapılan milletvekili genel seçiminde toplam geçerli oyların tek başına veya birlikte en az %5'ini almış olan siyasi partiler
- En az 100.000 seçmen aday Cumhurbaşkanı adayı gösterebilir.
- Aday gösterilmek, kişinin yazılı muvafakatine bağlıdır. Aday gösterme süresinin sona erdiği tarihten itibaren hiçbir şekilde yeni aday gösterilemez.

I. YÜRÜTME ORGANI

1. Cumhurbaşkanlığı Seçimi

1.3. Seçim Gerçekleştikten Sonra Yapılacaklar

Cumhurbaşkanının ikinci oylamada seçilmesi veya sadece Cumhurbaşkanı seçiminin yapılması halinde ant içme töreni, seçim sonucunun kesinleşmesini takip eden üç gün içinde yapılır. TBMM toplantı halinde değilse derhal toplantıya çağrılır Cumhurbaşkanı atanan Cumhurbaşkanı yardımcıları ve Bakanlar atanmalarını takip eden gün ant içerler.

I. YÜRÜTME ORGANI

2. Cumhurbaşkanı Görev Ve Yetkileri

- Cumhurbaşkanı Devletin başıdır. Yürütme yetkisi Cumhurbaşkanına aittir.
- Cumhurbaşkanı, Devlet başkanı sıfatıyla Türkiye Cumhuriyetini ve Türk Milletinin birliğini temsil eder; Anayasanın uygulanmasını, Devlet organlarının düzenli ve uyumlu çalışmasını temin eder.
- Gerekli gördüğü takdirde, yasama yılının ilk günü TBMM’de açılış konuşmasını yapar.
- Ülkenin iç ve dış siyaseti hakkında Meclise mesaj verir.
- Kanunları yayımlar.
- Kanunları tekrar görüşülmek üzere TBMM’ye geri gönderir.
- Kanunların, TBMM İçtüzüğü’nün tümünün veya belirli hükümlerinin Anayasaya şekil veya esas bakımından aykırı oldukları gerekçesiyle Anayasa Mahkemesinde iptal davası açar.
- Cumhurbaşkanı yardımcılarını ile Bakanları atar ve görevlerine son verir.
- Üst kademe kamu yöneticilerini atar, görevlerine son verir ve bunların atanmalarına ilişkin usul ve esasları Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenler.

I. YÜRÜTME ORGANI

2. Cumhurbaşkanı Görev Ve Yetkileri

- Yabancı devletlere Türkiye Cumhuriyetinin temsilcilerini gönderir, Türkiye Cumhuriyetine gönderilecek yabancı devlet temsilcilerini kabul eder.
- Milletlerarası andlaşmaları onaylar ve yayımlar.
- Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunları gerekli gördüğü takdirde halkoyuna sunar.
- Milli güvenlik politikalarını belirler ve gerekli tedbirleri alır.
- TBMM adına Türk Silahlı Kuvvetlerinin (TSK) Başkomutanlığını temsil eder.
- TSK'nın kullanılmasına karar verir.
- Sürekli hastalık, sakatlık ve kocama sebebiyle kişilerin cezalarını hafifletir veya kaldırır.
- Anayasada ve kanunlarda verilen seçme ve atama görevleri ile dięer görevleri yerine getirir ve yetkileri kullanır.

I. YÜRÜTME ORGANI

2. Cumhurbaşkanı Görev Ve Yetkileri

1. Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi

Bu görevlerinin yanı sıra Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ve kanunların uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla yönetmelikler çıkarabilir. Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkartılmasına ilişkin sınırlamalar ise şu şekildedir(www.tbmm.gov.tr):

- Anayasa'da yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleri siyasi haklar ve ödevler Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenemez.
- Anayasada münhasıran kanunla düzenlenmesi öngörülen konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarılamaz.
- Kanunda açıkça düzenlenen konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarılamaz.
- Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile kanunlarda farklı hükümler bulunması halinde, kanun hükümleri uygulanır.
- TBMM'nin aynı konuda kanun çıkarması durumunda, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi hükümsüz hale gelir.
- Cumhurbaşkanı, kanunların uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilir.
- Kararnameler ve yönetmelikler, yayımdan sonraki bir tarih belirlenmemişse, Resmi Gazetede yayımlandıkları gün yürürlüğe girer.

I. YÜRÜTME ORGANI

2. Cumhurbaşkanı Görev Ve Yetkileri

1. Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi

Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle şu alanlarda düzenlemeler yapılabilmektedir (www.tbmm.gov.tr):

- Cumhurbaşkanı, yürütme yetkisine ilişkin konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarabilir.
- Cumhurbaşkanı , “sosyal ve ekonomik haklar ve ödevler” bölümündeki hak ve özgürlükleri kararname ile düzenleyebilir.
- Milli Güvenlik Kurulu (MGK) Genel Sekreterliğinin teşkilatı ve görevleri Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile düzenlenir.
- Olağanüstü hallerde Cumhurbaşkanı, olağanüstü halin gerekli kıldığı konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarabilir.
- Kamu tüzel kişiliği, Cumhurbaşkanı kararnamesiyle kurulabilir.
- Bakanlıkların kurulması, kaldırılması, görevleri ve yetkileri ile teşkilat yapısı ile merkez ve taşra teşkilatlarının kurulması Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenir.

I. YÜRÜTME ORGANI

2. Cumhurbaşkanı Görev Ve Yetkileri

2. Olağanüstü Hal (OHAL)

Cumhurbaşkanı tabi afet, tehlikeli salgın hastalıklar veya ağır ekonomik bunalım hallerinden birinin veya birden fazlasının görülmesi durumunda, Anayasayla kurulan hür demokrasi düzenini veya temel hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın şiddet hareketlerine ait ciddi belirtilerin ortaya çıkması veya şiddet olayları sebebiyle kamu düzeninin ciddi şekilde bozulması gibi durumlarda, MGK'nın da görüşü alındıktan sonra yurdun bir veya birden fazla bölgesinde veya bütününde altı ayı geçmemek üzere olağanüstü hal (OHAL) ilan edebilir (www.mevzuat.gov.tr).

